

Evaluatie Wiv / sleepwet campagne – Piratenpartij Nederland (PPNL)
auteur: Rico Brouwer

#verbeterdewiv

Vóór een betere wet!

Vooraf:

Voor het eerst in de geschiedenis van de Piratenpartij Nederland hebben we subsidie budget gevraagd en gekregen. We hebben buiten verkiezingstijd een stevige campagne gevoerd op een belangrijk dossier; voor de campagne tégen de Wiv / Sleepwet. We hebben de verkiezingen van 21 maart gewonnen, met de uitslag in tegenstem op het referendum. Dat is op alle vlakken winst en precies de koers die we op moeten om in de toekomst ook vertegenwoordigende verkiezingen te winnen: ook buiten verkiezingstijd moeten we niet alleen zeggen wat we vinden, maar laten zien wat we doen.

Onze campagne liet zien dat we nog meer ons nek kunnen uitsteken en laten zien dat we staan voor onze kernonderwerpen. We zijn in deze campagne niet de debatleiders in Nederland geworden, had wel gekund. Op 1 april 2018 maakten we op onze website het grapje dat we de *'we told you so'* partij zijn. Ik zou willen dat PPNL de *'we showed you so'* partij wordt. En niet alleen op 1 april.

Er gingen een hoop dingen erg goed in deze Wiv campagne, zoals veel flyer acties. In dit verslag leg ik nadruk op de leermomenten in campagne organisatie en de online acties die mij opvielen en hoe dat volgende keer wellicht beter kan. In de bijlage staan mijn aanbevelingen en ik verwijs naar de [tk2017 evaluatie](#).

Tegelijkertijd met de referendum campagne liep de gemeenteraad campagne in Utrecht en Amsterdam. Op verzoek van voorzitters PPA en PPNL hield ik me tot 21 maart van PPA afzijdig. Mijn evaluatie van de GR2018 van PP Utrecht staat hier: https://wiki.piratenpartij.nl/gr2018_wiv

Chronologisch:

In 2015 is de [Internet consultatie Wiv](#), er kwamen 557 reacties op waaronder Privacy First, Amnesty, Bits of Freedom, Greenpeace en ook Dave Borghuis.

27 februari 2017 schrijft Dave een [opinie](#) op de PPNL website over Wiv.

Mei 2017: Tussen de momenten dat de Wiv in [Tweede en Eerste kamer werd aangenomen](#), was de Internet consultatie *'wet computercriminaliteit III'*. Ik schreef er op in <https://piratenpartij.nl/bijdrage-op-internet-consultatie-concept-wetsvoorstel-computercriminaliteit-iii/> we zouden vaker op dit soort wetten ons inhoudelijk kunnen laten zien.

Op [21 augustus](#), [29 augustus](#) en [19 september](#) schrijft Jonathan oproepen op de website dat we de handtekeningen actie om een referendum te krijgen, steunen.

Oktober 2017: PPNL besluit campagne te gaan voeren voor dit referendum en stelde een vacature voor woordvoering Wiv open. <https://piratenpartij.nl/meedoen/vacature-tijdelijk-woordvoerder-sleepwet-referendum/>

Op 1 november [verklaart de Kiesraad](#) dat er een referendum komt, ik ga naar die persconferentie in Nieuwspoor. Vanuit de Tweede Kamer herken ik daar alleen Kees Verhoeven, die later op de uitnodiging voor het PPU debat in Utrecht in zal gaan.

Op 8 november bracht bestuurder Abram me op de hoogte dat het bestuur gekozen had voor Dirk Poot als woordvoerder op onze Wiv campagne. Ik sprak mijn zorg uit daarover, refererend aan de ervaringen met Dirk uit [tk2017](#).

Vanaf 15 november werkt bestuurder Frodo aan de subsidie aanvraag, die wordt in PAD uitgeschreven <https://pad.piratenpartij.nl/p/subsidiesleepwet> andere auteurs die mee gaan schrijven zijn; Rico, Abram, Wietze, Jonathan, Danny. In mijn herinnering zijn de grootste inspanningen van Abram en Frodo en hebben ze dat heel goed gedaan. Complimenten.

Op 24 november start een subcirkel (zeg maar projectgroep) 'sleepwet' onder aansturing van David van Deijk.

In voorbereiding op de sleepwet campagne had ik zelf een voorkeur om als campagne activiteit óók zaaltjes te huren en zo campagne in het land te voeren. Maar met de aanstelling van Dirk en David kwam ik daar op terug. Ik ken ze niet als 'persoon voor die organisatie en uitvoering'. Voor het maken van een videoproductie en webcam-covers etc. [de andere campagne activiteiten] is dat geen probleem, maar spreekbeurten in zelf geregelde zaaltjes? Het plan had toen wel al voet aan de grond gekregen.

We kregen 49 duizend euro subsidie. Meer dan we hadden voor tk2017. Heel veel geld dat, als je er niet zorgvuldig mee omgaat, reële schade kan aanrichten in negatieve beeldvorming voor PPNL. Met de subsidie toekenning kwamen er weer mensen meedoen die er daarvoor niet waren. Geld trekt niet de beste organisatoren aan, maar werkt soms als stroop op vliegen.

Leermoment:

- we zouden voortaan ook als partij kunnen inschrijven op Internet Consultaties die onze kernpunten raken
- we beperkten onszelf met het aanstellen van een lead-woordvoerder. We hadden ook (swarmwise) kunnen kiezen voor werken vanuit een team van woordvoering van mensen met kennis, kunde en inzet op dit onderwerp.

December 2017

Ik werd uitgenodigd bij de JOVD (VVD jongeren Den Haag) en ICT fair (beurs voor ICT'ers) om er te presenteren en met publiek te debatteren over de Sleepwet. Ik vraag om samenwerking bij het maken van de presentatie, maar krijg geen respons of input van Dirk. Ook niet van Matthijs die ook soms presentaties geeft. Eigenlijk van niemand in de Sleepwet cirkel, behalve van Jonathan. Dirk is als woordvoerder niet zichtbaar en reageert niet op vragen.

Ik maak de PPNL presentatie die ik bij JOVD geef en de dag erna bij ICTfair geef. Ik heb gevraagd om mensen die mee wilden naar de events. Sjoerd was er bij op ICT fair, dat was fijn.

De presentatie die ik maakte deelde ik na de events als sjabloon. Matthijs en Jonathan hebben op basis hiervan later ook presentaties gegeven. Ik heb de presentatie die ik gaf bij ICT fair gefilmd, gemixt en op ons YouTube kanaal gezet. <https://www.youtube.com/watch?v=dcmG4rnX-4E>

Ik had de hoop dat we tijdens de Wiv campagne in zouden zetten op méér van zulke presentaties door meer mensen, als experts op ons vakgebied. Ze zijn er niet gekomen, we hebben er ook geen acquisitie naar gedaan.

leermoment: in een voorbereidende sessie zei iemand '*dat moet organisch groeien*'. Hij bedoelde; de mensen moeten gewoon vanzelf wat gaan doen. Maar zo werkt het niet. De sleepwetcirkel had actief kunnen werven op events en media in plaats van afwachten op uitnodigingen en wachten tot iemand anders iets gaat doen. En als er dan events zijn, laten we proberen altijd met een groepje erheen te gaan. Parse jassen aan, camera's en flyers mee.

Nederlandse Leeuw

Ik word uitgenodigd om op te treden op een rechts georiënteerd event over 'immigratie'. Ik informeer de organisatie

van PPNL hierover en bied dit als mogelijk podium aan. PPNL ziet er van af, waarna ik besluit op persoonlijke titel op de uitnodiging in te gaan, als muzikant en spreker.

Ik heb mijn muzikale bijdrage gefilmd; ik maak linkse protestliedjes. Die daar in mijn eentje voor dat publiek (2000 mensen) zingen, was spannend. Het is gelukt en het heeft eigenlijk alleen maar goed uitgepakt. De opname is online terug te vinden. Mijn bijdrage als spreker daarna heeft ook heel goed uitgepakt, maar werd niet gefilmd. Er waren meer dan tien Piraten bij.

Deze deelname maakte dat ik in contact kwam met *'dichter bij de burger'* die voor neutrale Wiv campagne subsidie had aangevraagd. Ik zou daar later nog aan gaan bijdragen. Ik kwam er ook in contact met journalisten, wat leidde tot interview opportunity's.

Dit evenement had geen inhoudelijke raakvlak met gr2018 of Wiv. Maar omdat het 'rechts' was leidde mijn optreden tot interne spanningen bij enkele 'linkse' mensen in PP Amsterdam, waaronder bestuursvoorzitter Matthieu. Dit maakte dat gemopper op mijn deelname een 'namens PP Amsterdam' karakter kreeg. Het werd meer en meer een niet inhoudelijke hetze, gericht op de persoon. De manier waarop dit ging was niet constructief en ging omgangsnormen te buiten.

Leermoment: de Piratenpartij is niet links of rechts. Als we stemwijzers invullen zijn we een beetje links, maar we praten met iedereen. Wat we juist méér moeten doen is op inhoud de dialoog aangaan en juist met onze politieke tegenstanders buiten onze bubbel. Wat we in ieder geval nooit moeten doen is elkaar in de weg zitten, zwart maken, tegenwerken. Dat is wel wat mij is overkomen. Het was interne negatieve niet productieve energie. Landelijk bestuur heeft hier onvoldoende op ingegrepen ter bescherming van mij, de sfeer binnen de partij en van de voortgang van de campagnes.

Januari 2018

De woordvoerder rol gaat over van Dirk naar Matthijs. Na twee maanden effectief zónder woordvoerder zijn we op achterstand gezet en is reële schade toegedaan aan de effectiviteit van onze Wiv campagne. Voor mij leek deze gang van zaken op hoe het ging in de aanloop van tk2017; precies waar ik Abram voor waarschuwde op 8 november.

In een Sleepwet overleg op een zondagavond wordt dit bekend gemaakt. De groep spreekt af op de volgende maandagavond samen na te denken over invulling van die rol. Maar buiten de groep om zijn dan al andere afspraken gemaakt. David wordt gehandhaafd als lead-link. Ik vroeg aan Maarten vanuit Permanente Campagne om die gang van zaken te evalueren. Daar zag hij van af. Maarten en Abram stoppen rond die tijd om hun moverende redenen met aansturing op 'Permanente Campagne', waar 'sleepwet' een onderdeel van is.

Leermoment: we bleken als partij onmachtig om snel op gang te komen met onze campagne en om weerstand te bieden tegen negatief intern gedoe. We waren onmachtig om bij te sturen nadat we zelf mensen op de verkeerde plek hadden gezet. In een bedrijf zou je zeggen 'dat ligt aan het management'. We hadden geen adequaat management in ons bestuur. Hierin had ledenraad óók kunnen ingrijpen. O.a. om dat in de toekomst te helpen bewaken, stel ik me [kandidaat voor de Ledenraad](#) op de ALV van 21 januari.

De [Wiv subsidie is ondertussen toegekend](#). PP Utrecht vraagt mij om hun debat avond te organiseren. Leuk dat ik wat kan gaan doen! Ik vraag Arjen Kamphuis en Kees Verhoeven, ze zeggen beiden ja.

Ik bied aan om projectmanagement voor de video productie te doen. Dat is akkoord. Dit leidde tot de *'beste dames en heren'* clip, die op online kanalen terug te vinden is. <https://www.youtube.com/watch?v=5eCISzq87wU>

Maart 2018

Het Wiv evenement dat ik organiseer en presenteer in Utrecht filmen we en wordt daarna voor onze online promotie gebruikt, <https://www.youtube.com/watch?v=uajP4cyen7M>. Het zal het enige event zijn dat we zo professioneel filmen. In de dagen na het evenement mix en monteer ik de beelden.

Leermoment: we hadden subsidie budget gevraagd voor een paar van dit soort evenementen, ik denk dat we online het Wiv debat in Nederland meer mee naar ons toe hadden kunnen trekken. Toen duidelijk werd dat PPU de enige was die haar debat zo groot zou uitvoeren hadden we wellicht budget kunnen herverdelen en meer inzetten op de online promotie daarvan?

Het [PP Friesland Wiv debat](#) twee dagen later op 9 maart was kleiner van opzet maar trok meer bezoekers dan Utrecht. leuk samen gedaan! Ik was de 'voorzitter', sprekers waren Jonathan van PP Groningen en Leontien van PP Amsterdam mmv Bits of Groningen. We filmen het event via de apparatuur van het theater, maar de kwaliteit viel een beetje tegen.

Van de events in Enschede en Nijmegen 12 en 15 maart heb ik niks teruggezien, het evenement van PP Amsterdam stond tot de laatste dag toe verkeerd in de centrale agenda en zijn ook geen foto's of andere promotie van gepubliceerd. Het had evenveel budget als ik had voor het event van PP Utrecht.

Leermoment: met verstrekken van budget mogen we ook best eisen stellen.

Ik word uitgenodigd voor een Wiv debat met FvD jongeren. Ik ga er op in en informeer PPNL daarover. Ik ondervind dan dezelfde aanvallen op de persoon als bij de Nederlandse Leeuw. Des te meer wanneer duidelijk wordt dat het debat ook nog in Amsterdam blijkt te zijn! PPA profileert zich daar door zich af te zetten tegen [dialog met] FvD, oa door actief mee te doen op een anti-FvD demonstratie op 18 maart. Die campagnestrategie (en sommige andere delen van het PPA verkiezingsprogramma) viel niet goed binnen PPNL, wat leidde tot gedoe tussen PPA, andere afdelingen en landelijk.

Het debat was leuk om te doen en de interne ophef een storm in een glas water. Na afloop zeggen bezoekers dat ik het won van mijn debat tegenstander Eduard Nandelall die vóór de Wiv was. Hij blijkt de online advertising te doen voor meerdere grote Nederlandse politieke partijen en stelt dat hij er voor gezorgd heeft dat Denk heeft gewonnen. Ik zal later aan deze ontmoeting refereren in een blog op de PPNL website: <https://piratenpartij.nl/deletefacebook/>

Op 16 maart contact David me 's middags. Ik had kennelijk een tijd terug toegezegd spreker/muzikant te kunnen zijn op het PP sleepwet debat in Eindhoven die avond? Maar ik was nooit officieel woordvoerder of back-up woordvoerder geworden. Ik hoorde niks meer over dit event en was vergeten dat ik dit ooit had toegezegd. Ik check de online agenda's maar nergens is er promotie gemaakt voor het debat. Belofte maakt schuld; ik maak zelf nog snel wat online agenda items aan en rij daarna uit Almere naar Eindhoven. In het zaaltje daar is alleen David, er is geen publiek.

Leermoment: David is ondanks alle gedoe zoals hier in evaluatie beschreven wél op zn post gebleven en heeft dingen gedaan. Hij heeft z'n best gedaan. Dat is cool, complimenten voor David! Ik wilde hem per sé niet in de steek laten op zijn event in Eindhoven. Het was er gezellig en uiteindelijk kwamen er toch nog twee bezoekers. Maar deze laatste campagne inspanning van PPNL was voor mij illustratief dat we er nog lang-niet-zijn als politieke partij.

Merchandise:

Posters/flyers/netten/ballonnen bij dit deel heb ikzelf geen betrokkenheid gehad. Wel merkte ik dat distributie beter kon (zie [aanbevelingen na tk2017](#)).

Rolbanners illustratie: de twee rolbanners die aan PPNL waren gedoneerd door PP Groningen lagen in november 2017 bij mij thuis. Eentje ervan liet ik voor GR2018 bij Sjoerd in Utrecht achter na het Wiv ICT fair debat in december. Sjoerd kreeg daarna ruzie met PPU en wilde de banner niet meer aan ze teruggeven.

Sjoerd wilde de banner wel aan mij teruggeven. Toen ik die daarna aan PPU wilde geven, bleek PPA hem stiekem te hebben meegenomen. Nu lagen beide rolbanners ineens in Amsterdam! Wat volgde was bezitterig gedoe over rolbanners. E-mails, stemverheffingen allemaal om een rolbanner voor gr2018 in Utrecht en een rolbanner in Amsterdam te kunnen krijgen. Dit MOET de volgende keer gewoon logisch zijn en vanzelf gaan als we ooit verkiezingen willen winnen met elkaar.

Webcamcovers Medio 2015 liet ik aan PPNL webcamcovers zien die mijn werkgever toen maakte. Dat was innovatief, ik wilde ze ook wel graag voor PPNL. Dat we ze nu ruim twee jaar later alsnog maken vond ik superleuk. Het werd onze best lopende gadget ooit. We hadden meer lef kunnen hebben en er veel meer van moeten inkopen. We denken te klein.

Jassen Ik deed Wiv debatten in Groningen, Laren en Almere voor *'dichter bij de burger'* (die zijn gefilmd en staan online). Op een van die events stond ik met vorst in de kou buiten te spelen en had ik net die dunne paarse jasjes uit de webshop opgehaald. Die andere campagnegroep had van hun budget stevige dikke windjassen besteld! Dat is visie, dacht ik toen. Dat ziet er beter uit en dat straalt beter uit. We denken te klein.

Online promotie:

Website op de website van PPNL was nauwelijks aandacht voor de Wiv campagne en de tekst die daar stond was niet enthousiast met gedateerde info. Een website en de aankondigingen van je events moeten als eerste uitstralen dat je er zélf in gelooft en dat ze leuk zijn. We denken te klein.

Video's de videoclip en de debatavond van PP Utrecht leverden hele goeie content, misschien wel de beste uit de geschiedenis van de Piratenpartij Nederland. De *'beste dames en heren'* clip werd ongeveer evenveel getweet (meer dan 400 keer, 17.000 views) als de *'ik ben een nerd'* clip van tk2017 en werd ook in het buitenland overgenomen. We hadden achteraf gezien meer promotiebudget kunnen reserveren. Online ziet iedereen ons, in een zaaltje niet. Wat doen we dan met zaaltjes die we niet weten te organiseren? We denken te klein.

Online reclame zodra de *'beste dames en heren'* clip klaar is testen we het rendement van online promotie via Twitter, YouTube en Facebook. Facebook gaf veruit de beste value for money maar PPNL is verdeeld over wel/niet inzet van reclame geld op Facebook. In de week vóór het referendum is niemand meer bezig met het resterende budget uit de subsidie aanvraag voor online promotie (zo'n 850€). Met bestuur besluiten we om het via Facebook in te zetten. Ik maak daarvoor een bericht dat opent met de *'beste dames en heren'* video van 90 sec en dan overgaat in de registratie van de debatavond in Utrecht. De promotie loopt drie dagen. Het FB bericht krijgt een bereik van 194.000 mensen, de video wordt bekeken door 94.000 mensen. Op het debat zelf, in die zaal in Utrecht op 7 maart, waren zo'n 20 bezoekers afgekomen.

Soundbytes in de sleepwetgroep werd gevraagd of die PPU debat video ook in stukjes op Twitter kon? Ik edit 60 fragmenten met soundbytes en plaats ze in de laatste dagen voor het referendum op 21 maart om de paar uur in een tweet vanaf PPU en PPNL Twitter handle.

STER reclame heel cool hoe we ons subsidie budget tóch hebben weten aan te passen en de videoclip terugbrengen naar korte stukjes in 4 STER reclame blokken rond Arjen Lubach. Dat was groot denken! We zijn er misschien net mee begonnen.

Nazorg:

Na de verkiezingen 21 maart had Jonathan het idee opgevat om een petitie te lanceren verbeterdewiv.petities.nl Vincent zei toe met de partijen die juridische stappen aankondigden contact op te nemen. De petitie is er, de PC groep maakt er geen reclame voor en met die partij die juridische stappen gaat doen is voor zover bekend nog geen contact opgenomen.

De PPNL Ledenraad neemt het initiatief om zowel Wiv als GR2018 plenair met alle betrokkenen te evalueren, de datum hiervoor wordt vastgesteld op 3 juni.

Rico, 13 april 2018

Bijlage: aanbevelingen

Zie <https://piratenpartij.nl/reflectie-en-vooruit/> Met aanvullingen. Ik geef ze op persoonlijke titel in overweging aan de leden en aan bestuur en haar werkgroepen.

De naam:

Voor de naam 'Piratenpartij' is in Nederland weinig begrip. In de afgelopen gemeenteraad verkiezingen heeft ons 'merk' aanvullend schade opgelopen. Samen met een hernieuwde focus op kernpunten, geven we vaker uiting aan onze naam via de afkorting PPNL. Voluit blijft het Piratenpartij Nederland (PPNL) en iedereen mag de volledige naam gewoon blijven gebruiken waar en wanneer ze willen. De 'nieuwe' naam PPNL visualiseert een nieuwe start.

Voor vrije informatie:

De ondertitel 'voor een vrije informatie samenleving' veranderen we in 'voor vrije informatie'. Met 'vrije informatie' heeft het publiek een directe associatie; die voel je. In plaats van 'een vrije informatiesamenleving' wat abstract is.

Politieke agenda / Programma:

We onderscheiden ons vanaf nu expliciet op een beperkter aantal onderwerpen: digitale infrastructuur, vrije informatie, privacy bescherming, transparante overheid, directe democratie. We zoeken actief het publieke debat op die onderwerpen en trekken ze naar ons toe. Er komt een kort programma van uitgangspunten, dat verwijst naar diepe onderbouwing elders. De lange programma's van tk2017, PPU en PPA met zelfs tienduizend woorden en meer, verhuizen naar een plek als naslagwerk op de website waaraan in programma kan worden verwezen.

Publiek debat

Met goeie audiovisuele opname apparatuur, gaan we door Nederland heen en gaan we het gesprek aan met elkaar en tegenstanders. Met publiek en met gasten, over onze kernonderwerpen en wat speelt in de actualiteit. Die content maken we online beschikbaar via onze kanalen. Hoe meer Piraten het mee gaan organiseren hoe hoger de frequentie.

Organisatievorm / Holarchie:

We hebben afgelopen jaar geëxperimenteerd met Holarchie als organisatievorm. Voor de 'Holacracy' vork schreven we onze broncode: <https://github.com/HetNieuweOrganiseren/PPB/blob/master/PiratenPartijBroncode.md>

We gaan door, maar sturen bij:

De broncode wordt teruggeschreven naar operationele afspraken waarin staat dat er geen plek is voor vrijblijvendheid of animositeit. Voor rollen en functies geldt tevens:

- we kiezen kandidaten vanwege vakkennis, visie, aangetoonde ervaring en inzet
- met acceptatie van een rol komen verantwoordelijkheden – we sturen bij als ze niet genomen worden

Permanente campagne - zichtbaarheid binnen en buiten verkiezingstijd:

Lid zijn van een werkgroep impliceert het nemen van een actieve rol, niet reactief, niet passief.

(citaat uit PPNL [communicatiestrategie](#). Bron; wiki)

"Perfectionisme en controledrang zijn de grootste vijanden van activisme

Angst om fouten te maken en de drang om bij voorbaat alle risico's uit te sluiten zijn menselijk, maar beperken de slagvaardigheid van de Piratenpartij. Bij iedere richtlijn die opgesteld gaat worden moet iedereen zich afvragen: Beperkt dit ons in onze slagvaardigheid? Liever één probleem oplossen dan honderd kansen missen. Vertrouwen moet verankerd blijven in onze basis, en dat betekent ook accepteren dat er soms fouten gemaakt worden."

De werkgroepen worden vanuit deze hernieuwde insteek opnieuw opgestart.

Dit doen we óók voor woordvoering PPNL: 'Uit onze contacten met de pers leerden we dat de lijsttrekker ook als opiniemaker op moet treden en dat de lijsttrekker/woordvoerder als het aanspreekpunt met mandaat vanuit de partij wordt gezien' ([bron](#))

Rico, 19 april 2018